

Xasta bo'lsa-da, dadam bor...

Andijon. Chorguzar. Talabalar yotoqxonasi. Ro'parada 2-tug'ruq kompleksi joylashgan. Quvonchi ichiga sig'may "Men otaman!" deb baqirayotgan kishilarni tez-tez ko'raman. Avvallari tortinardim, keyin "Bitta o'ynab bering", deydi hammaning ko'z o'ngida mag'rur o'ynab berishadi. Havasim keladi: yetkazsin deymam!

9-bet

Yangi rukn: "So'z tarixi — o'z tariximiz"

Mang'itlar tarixi:

Edige o'zbekdan Abdulla Oripovgacha

Qarshi vohasida ham mang'itlar ko'p. Darvoqe, eng yirik zamonaviy o'zbek shoirlaridan biri Abdulla Oripov ham mang'itlardan edi.

11-bet

Qo'rg'on yoqasidagi chinor

Ustozlar xotirasiga bag'ishlanadi.

Salom, Erkin!
Uyichlaring yaxshimi? Ishlaringni bitirib oldingmi? Uzringni sinfdoshlarga yetkazdim. O'ttiz yillik yubileyini o'tkazib qaytdik. To'g'risi, hali ham hayajonimni bosib ololganim yoq. Bu safar o'zgacha bo'ldi.

14-bet

Kuch — bilim va tafakkurda

Marifat

1931-yildan chiqa boshlagan • e-mail: info@marifat.uz • 2020-yil 29-yanvar, chorshanba № 5 (9278)

Xalq ziyolilari gazetasi

Mushtariy muhokamasi

"Shaffof tanlov — shaffof natija"

"Yilning eng yaxshi fan o'qituvchisi" tanlovi qanday o'tkazilishini istaysiz? Xalq ta'limi vazirligi tomonidan tanlovni 2020-yilda yuqori saviyada, adolati va shaffof o'tkazish maqsadida www.idea.itsm.uz sahifasida maxsus so'rovnomma o'tkazilmog'da. So'rovnommada tanlovda qanday sinov turlaridan foydalanish, nechta bosqichda o'tkazish hamda shaffoflik va adolati ta'minlash bo'yicha takliflaringizni qoldirish imkonini yaratildi. Muhokama joriy yilning 31-yanvariga qadar davom etadi, so'ng barcha fikr-mulohaza va takliflar o'rganilib, natijalar e'lon qilinadi. Ta'lim jarayonidagi har bir yangilikka hozirjavob "Ma'rifat" mushtariylari guruhi a'zolarining ushbu tanlov bosidasida ham aytar so'zi bor.

5-bet

Attestatsiya: ko'zbo'yamachilik va mas'uliyatsizlikka barham beraylik!

So'nggi yillarda xalq ta'lim tizimida pedagog kadrlarning oylik maoshlari ularning malaka toifalariga ko'ra oshirilishi an'anaga aylanmog'da. Bu esa, o'z navbatida, pedagog kadrlarga malaka toifalarini berish bo'yicha attestatsiya jarayonlariga jamoatchilik e'tiborini yanada ko'proq tortishi tabiiy. Zero, o'qituvchilarni attestatsiyadan o'tkazishning asosiy vazifalari o'quv fani bo'yicha malakasi, dars o'tish mahorati, mehnat samaradorligi va ijtimoiy-siyosiy bilimlarini oshirgan pedagog kadrlarni rag'batlantirish, ish haqi miqdorini oshirish imkoniyatlarini yaratishdan iborat.

7-bet

O'qituvchi
nimani
o'ylaydi?

Darsliklarni optimallashtirish haqida eshitdik, lekin hech qanday o'zgarish bo'lmadi. Sinflarni tabaqalashtirish, sinfda o'quvchilar sonini kamaytirish va boshqalar haqida eshitganimizda ham ishimiz yengillashishidan, o'quvchilarning qiyinmay bilim olishidan xursand bo'lgan edik. Ammo bu yangiliklar faqat bahslarda qolib ketdi.

Shohida NISHONOVA

Rus tili darsliklaridagi mavzular nomi juda murakkab berilmog'da. Oldin oddiygina "Имя существительное", "Имя прилагательное" tarzida bo'lar edi. Qolaversa, rus adabiyotida berilayotgan asarlar tili ham murakkab. Darsliklar bo'yicha aytadigan gaplarimiz ko'p.

Muyassar JAMOLIDDINOVA

XTV ishonch raqami (1006)ga umuman bo'g'lanib bo'lmaydi. Vazirga bog'lanish uchun hamma kanallar yopiq. Maktablarimiz sovuq, qorong'i. Svet yo'q, suv yo'q, yo'l yo'q, muammo-larimiz ko'p, hal qiladigan mard ham yo'q.

Botir VOHIDOV

Maktabda barcha darslar fan kabinetini tartibida o'tilsa, samaradorlikka erishish yuqori bo'ladi. Fan xonasi bo'lgan o'qituvchi 10-15 daqiqa oldin kelib xonani darsga tayyorlaydi. O'zi xohlagandek jihozlaydi. Xonani qulflab kirib, qulflab chiqadi. Hech narsa yo'qolmaydi. Bo'sh vaqti shu xonada konspekt yozadi, ko'rgazmalar tayyorlaydi, iqtidorli o'quvchilar bilan ishlaydi. Fan olimpiadalarini va bilimlar bellashuviga tayyorgarlikda ham shu fan xonasi juda asqotadi. Mana shunday yaxshi sharoitda o'qituvchi ham maza qilib ishlaydi, o'quvchi ham kuch-g'ayrat bilan bilim oladi.

Qo'chqor JO'RAYEV

Barcha abituriyentlar, ota-onalar va o'qituvchilar diqqatiga!

Aziz gazetxon! Endi siz "Ma'rifat" gazetasi orqali abituriyentlar uchun DTM testlari darajasidagi sinov testlari bilan tanishib, bilimingizni mustahkamlab borishingiz mumkin. Buning uchun gazetamiz kuchli, salohiyatli va yuqori ko'rsatkichlarga erishib kelayotgan pedagoglar, o'quv markazlari bilan hamkorlikni yo'lga qo'ydi.

"Ma'rifat" gazetasiga 2020-yil uchun obuna davom etadi.

Oliy o'quv yurtlariga kirishda imtihan topshiriladigan barcha fanlar bo'yicha test namunalari va ularning javoblari, shuningdek, o'tgan yili abituriyentlarga murakkablik qilgan test namunalari sharhlarni siz avgust oyiga qadar "Ma'rifat" gazetasidan topishingiz mumkin.

O'sha kuni ona zamin bir qalqidi. Prezidentimizning el dardi, hasrati va orzu-umidlarini o'zida jo qilgan tarixiy Murojaatnomasi ham xalq qalbin qalqitib yubordi, desam mulbog'ga bo'lmaydi. Mazmundorligi, ko'lami va eng muhimi, amaliy islrohohlarni qamragan murojaat jamoatchilik diqqat markazida bo'ldi.

“Endi amaliy ishlarga o'tamiz!”

Ayniqsa, rasmiy minbardan aytilgan “kambag'al” so'zi, propiska, korrupsiya ildizini quritish bo'yicha yangi tizim joriy qilinishi, ta'limdagi optimallashtirish, jamoatchilik palatasi, paxta va g'alla yetishtirishdagi davlat buyurtmasining bekor bo'lishi, islom ma'rifatini yuksaltirish haqidagi aytilgan barcha ta'kidlar jamoatchilik fikri tinglanayotganligining isbotidir. Prezidentimiz deputatlar iborasi o'miga “noiblar” deya murojaat qildilar. Muammolarning ochiq tahlili menga Erkin Vohidovning “Xalq noiblariga” she'rini eslatib yubordi:

*Sizni xalq tanladi, qilmadi suyuq,
Balki yelkangizga yuk ortdi buyuk.
Saylab oldi mardlar ichra mardini,
Ado qilasizmi mardlik shartini?
Ertaga chiqqan chog' baland minbarga,
Aytalasizmi yurtning dardini?*

Prezidentimiz yuksak minbardan turib, mardlik shartini bajardi. Ha, noiblar ko'tarishi kerak bo'lgan muammolar Yurtboshi tomonidan ochiq-oydin aytildi.

Erishilgan yutuqlarni inkor etmagan holda, haqiqiy ahvolimiz jahon hamjamiyati egallayotgan marralar oldida haminqadar ekanligi oydinlashib qoldi. Murojaatda barcha og'riqli nuqtalarimizga alohida to'xtalib o'tildi. Eng muhimi, optimal takliflar berildi.

Murojaatda “Biz uzoq yillar qarsak chalish bilan ovora bo'lib, millat uchun og'ir yo'qotishlar qildik, bo'ldi endi amaliy ishlarga o'tamiz”, deyilganda yana ustoz satrlari yodga tushdi:

*Dardni aytgan bilan dil bo'lmas xalos,
Gapni ko'p gapirdik, ish qoldi xolos.
Qarorlardan bo'ldik, ilojlar kerak,
Hasratlardan to'ydik, rivojlar kerak.*

Ha, endi bizga rivojlar kerak. Islrohohlarga xayrixohimiz, endigi navbat ijroga.

Abu Nasr Forobiyning “Fozil olamlar shahri” asarida “Baxtga erishish yo'lida birlashgan jamoa eng fazilatli jamoadir”, deb yozilgan. Barchamiz yakdil bo'lib, tarixning yangi sahifalarini yaratmasak, kelgusi avlod bizni aslo kechirmaydi.

Bir pedagog sifatida ilm va ma'rifat davlatning bosh siyosatiga aylanganidan juda mamnun bo'ldim. Murg'ak avlod ta'limidan to'liq ta'lim sohasidagi muammolar o'z yechimini topgani muhim qadam bo'ldi. Oldinda biz — o'qituvchi va murabbiylarni ulkan vazifalar, katta imkoniyatlar kutmoqda.

Abu Nasr Forobiyning “Fozil olamlar shahri” asarida “Baxtga erishish yo'lida birlashgan jamoa eng fazilatli jamoadir”, deb yozilgan. Barchamiz yakdil bo'lib, tarixning yangi sahifalarini yaratmasak, kelgusi avlod bizni aslo kechirmaydi.

Bilasizmi, sizga qanday dars o'tgan bo'lishsa, siz ham shunday dars berasiz. Murojaatdagi pedagog kadrlarni tayyorlovchi oliy ta'limda ham jiddiy islrohohlarni masalasi ko'tarilgani ustoz rutbasi yana asliga, yuksalishiga turki bo'lishi, shubhasiz. Faqat bir muhim jihadni aslo unutmasligimiz zarur! Ya'ni ta'lim darajasini jahon andozalariga olib chiqishda milliy o'zlarimizni qadrlagan holda islrohoh o'tkazishimiz zarur.

Oldimizda millatga xizmat qilishdek sharaflari vazifa turibdi. O'quvchilarimiz esa millatning ertangi oydinlari bo'lishi kerak.

Nigora MANNOPOVA,
Erkin Vohidov nomidagi
ijod maktabi direktori

Ona tilimiz yanada qadr topajak

Maktabda ekanimda onam (nafaqadagi o'qituvchi) telefon qilib qoldilar: “Tanaffusga chiqishingni kutib turdim. Tez televizorni qo'y. Prezidentimiz ta'lim haqida juda yaxshi gaplarni aytayptilar”. O'sha vaqtning o'zida televizor “qulog'ni”ni buray olmadim, ammo darslarim tugagach, birinchi ishim Murojaatnomani ko'rish bo'ldi. Juda ta'sirlandim. Ham quvondim, ham oldimizda katta mas'uliyatli vazifa turganini his etdim.

Davlatimiz rahbari o'z Murojaatnomasida ta'lim tizimida olib boriladigan islrohohlarni to'g'risida alohida to'xtalib o'tgani va aynan joriy yilga “Ilm, ma'rifat va raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish yili” deb nom berishni taklif etishi zamirida xalqimizning farovon hayoti uchun qilinajak ezgu ishlarni maqsadli mavjudligi biz — pedagoglarni quvontirdi. Jahonda iqtisodiy rivojlanganligi bilan tan olingan qaysi davlat tajribalarini o'rganmaylik, avvalo, ularning bunday darajaga erishishlarida ta'limning rivoji asos bo'lganligini ko'ramiz. Haqiqatda ham, kadrlar salohiyati davlat ravnaqini belgilab beradi. Shuningdek, ma'rifatli xalqning turmushi saodatli bo'lishini tarix sahifalarida bitilgan bitiklar hamda bugungi kun ko'zgu aks ettiradi.

Birinchi navbatda, joriy yilda bog'cha yoshidagi farzandlarimizning aksariyati maktabgacha ta'lim maskanlariga qamrab olinishi bu ta'lim-tarbiyaning

sifatli bo'lishiga kafolatdir. Asrlar osha mustahkamligi bilan barchani lol qoldirib keladigan ko'hna binolari-miz boqiyli, aslida, pishiq qo'yilgan poydevoriga bog'liq bo'lganidek, kichik yoshdanoq ilm-ma'rifatga oshno bo'lgan qalb, kelajakda nafaqat o'z yo'lini, balki o'z g'alar yo'lini ham yorituvchi o'ftob bo'ladi.

Maktab o'quv dasturlarining xorijiy tajribalar asosida takomillashishi, fanlarning xalqaro standartlarga mos kelishi hamda darsliklar sifatini oshirish haqidagi qilinishi zarur bo'lgan ishlarni rejasi bizni quvontirish bilan bir qatorda zimmamizga katta mas'uliyat ham yukladi. Negaki milliy tarbiyaga yo'g'rilgan zamonaviy bilim berish usullarini o'rganishimiz va amalda tatbiq etmog'imiz davr talabidir. Shuningdek, ona tilimizning yuksak qadr topayotgani barchamizni birdek quvontirayotgan bo'lsa, ajab emas. Bu haqida Prezidentimiz so'zlariga yana bir bor e'tiborimizni qaratsak: “Ona tili bo'yicha bilimni baholashning milliy test tizimini yaratish lozim. Yoshlar istalgan vaqtda imtihon topshirib, tegishli guvohnoma olsa, o'qishga kirayotgan paytda ona tili bo'yicha qayta sinovdan o'tishlariga hojat qolmaydi”. Qaysi soha egasi bo'lishidan qat'i nazar, avvalo, o'z ona tilida nutqiy savodxonligi to'laqonli shakllangan bo'lishi kerakligiga undov bu!

Dildor NURMUHAMMEDOVA,
o'qituvchi

Kelajak kadrlari bizning qo'limizda

Har bir xalqning dunyo miqyosidagi nufuzi shu millatning ilm-u ma'rifatga munosabati bilan, mamlakatning taraqqiyoti esa shu makondagi ilm-u ma'rifat rivoji-la amalga oshadi. Bu tarix isbotlagan haqiqatdir. Yurtboshimizning Oliy Majlisga Murojaatnomasini o'qiganim sari kelgusida O'zbekiston xalqining nufuzi yanada ko'tarilib, mamlakatimiz o'z taraqqiyoti bilan dunyoni lol qoldirishi ko'z oldimga kela boshladi. 30 yillik tajribaga ega muallimaman. Tanlagan kasbimni juda hurmat qilaman, mutaxassislik fanimni yaxshi ko'raman. Shundanmi, 2020-yilimizning “Ilm, ma'rifat va raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish yili”, deb nomlanishi va ta'lim islrohohlari borasida aytilgan ajoyib yangiliklarni quvonib qabul qildim.

Murojaatnomada O'zbekiston rivojlangan mamlakatga aylantirish uchun faqat jadal islrohohlarni, ilm, ma'rifat va innovatsiya bilan erishish haqida shunday fikrlar ilgari surilgan: “... avvalambor, tashabbuskor, islrohoh bo'lib maydonga chiqadigan, strategik fikr yuritadigan, bilimlari va malakalari yangi avlod kadrlarini tarbiyalashimiz zarur”.

Bu fikrlar meni to'liqlantirib, o'ziga xos innovatsion g'oyalarni bilan ilhomlantirdi. Axir salohiyatli, izlanuvchan kadr tayyorlash uchun murabbiyning o'zi tashabbuskor va izlanuvchan bo'lishi kerak-ku. Yaxshisi, ko'nglimdan kechgan yangi tashabbuslar haqida aytay qolay.

Farzandlarimizning chet tillarni o'rganishlari juda yaxshi. Ammo bu o'zligimizni anglay olmay, urf-odat, qadriyatlarimizni izzat mehrobiga qo'yolmay, milliy g'urur degan buyuk ne'matni yupqalash-tirish evaziga bo'lmasligi kerak. Bolalarimiz, eng avval, o'z tilimizni, milliy qadriyatlarimizni yaxshi bilishi zarur. To'g'ri, bu

ning uchun ma'naviyat, adabiyot darslari muallimlari faoliyat olib borishadi. Ammo chet tilini o'rganayotgan o'quvchi ko'proq biz bilan shug'ullanadi. Demak, bola qalbidagi milliy ma'naviyatni shakllantirishga biz ham ustoz sifatida mas'ulmiz.

Shuning uchun darsdan tashqari olib boriladigan ingliz tili fan to'garagim qatnashchilari orasida bir tanlov o'tkazishni rejalashtiryapman. Bunda o'quvchilarni xalqimizning halollik, odob-axloq, mehnatsevarlik, ota-onaga, kattalarga hurmat-izzat ko'rsatish haqidagi donishmandona maqollari, masallarini ingliz tiliga tarjima qiladilar. Nazarimda bu o'quvchilarning nafaqat ingliz tilini o'rganishlariga, balki dunyoqarashi kengayishi, ilmiy ijodkorlik salohiyatlarini shakllanishiga, o'zbekona qadriyatlarimiz mohiyati bilan tanishishlariga ham yordam beradi.

Bizning 1-umumta'lim maktabimiz Oltinko'ldagi nufuzli ta'lim muassasasi hisoblanadi. 9-sinf o'quvchisi Muslimaxon Mirzayeva

yosh xonanda sifatida Sankt-Peterburgda o'tkazilgan xalqaro tanlov g'olibi bo'lgan bo'lsa, tengdoshlari Muhammadyusuf Abdumutallibov va Xadicha Komilova fortepiano bo'yicha biri Moskvada, biri Ispaniyada o'tkazilgan tanlovda 1-va 3-o'rin sohibi bo'lib qaytishdi. 3-sinf o'quvchisi Muhammadsodiq Shokirov sambo bo'yicha Osiyo chempioni bo'lib hammamizni xursand qildi.

Quvonarlisi, maktabimizdagi o'ndan ortiq ingliz tili o'qituvchisi bir paytlar maktabimiz o'quvchilari bo'lishgan. Demak, ular o'zimga izdosh bo'lgan muallim-shogirdlarim. O'quvchilarimning dars jaryonlarini tahlil qilish uchun tez-tez nazorat darslariga kirib o'tiraman. Kamchiliklarini ko'rsatib, yo'l-yo'riq ko'rsataman, yutuqlari bilan faxrlanaman.

Prezidentimiz Murojaatnomasida ta'kidlab o'tilgan yuksak maqsadlarning amalga oshishida, avvalo, malakali, yetuk kadrlarning o'rni beqiyos. Kadrlar esa ta'lim dargohlarida kamolga yetadi. Agar har bir fan o'qituvchisi o'quvchilari orasida o'ziga izdosh bo'ladigan katta e'tibor qaratsa, ularning salohiyati, iqtidorini o'stirishga bor kuch-quvvati bilan tirishsa, mamlakatda zarur mutaxassislariga bo'lgan ehtiyoj albatta qoplanadi.

Manzura
YO'LDOSHEVA,
Oltinko'l tumanidagi
1-umumta'lim maktabi
o'qituvchisi

Ijtimoiy tarmoqlarda nima gap?

SESHANBADAN...

Hafta voqealari

Prezident Oliy Majlisga Murojaat-noma yo'lladi. Unda qator masalalar, xususan, Toshkent shahri uchun amalda bo'lgan propiska tizimini isloh qilish masalasi ko'tarildi. Ayni shu mavzu tilga olingan vaqtda Toshkent shahrida zilzila qayd etildi. Bu ijtimoiy tarmoq foydalanuvchilarining yaxshigina mutoyibasiga sabab bo'ldi.

Futbol bo'yicha O'zbekiston yoshlar terma jamoasi 23 yoshlilar o'rtasida o'tgan Osiyo chempionatida BAA ni yirik hisobda yengib, Saudiya Arabistoniga mag'lub bo'ldi. Uchinchi o'rin uchun bahsda Avstraliyaga imkoniyatni va Tokioda o'tadigan yozgi Olimpiya o'yinlari yo'llanmasini boy berdi.

Iqtiboslar

Avvalgilar yomon yashasa ham, uzoq umr ko'rishgan ekan, hozirgilar yaxshi yashasa-da, qisqa umr ko'rayotgan emish.

Toshkent shahar hokimi o'rinbosari: "Toshkent shahriga tungi klublar kerak... Aslida buning zararli tomoni yo'q".

Qo'chqorboy 10 million oylik oladi va har kuni go'sht yeydi. Toshmat 1 million oylik oladi va karam yeydi. O'rtacha statistika: do'lma yeyilyapti.

Bizda hamma Yaponiyadagidek taraqqiyot bo'lishini istaydi. Muammo shundaki, hech kim yaponlardek ishlashni xohlamaydi.

Abror Zohidov televideniye haqida: "Opa-singil er talasha, kimdir kaltakesak, chayonlarga o'ralashib qichqirsa va tepasiga chiroyli qilib "Milliy" deb yozib qo'ysa, zo'r-da!".

O'zori to'kilgan so'zlar: ma'naviyat, korrupsiya, investitsiya.

Diqqat, e'lon! Deputat va senatorlar yig'ilishida aksirib berish uchun bir xitoylik qidiryapman. Katta mukofot evaziga!

Taksichi o'zini Shumaxerga qiyos qilib, bir-ikkita tryuk ko'rsata boshlasa, hayotga muhabbatning maksimal darajada oshib ketarkan.

U ertadan kechgacha "Facebook"da o'tirib IELTSdan 9 olishni orzu qilardi.

Xitoyda tarqalgan "koronavirus" butun dunyoni tashvishga solib qo'ydi. Virus o'chog'i sifatida qayd etilgan Uxan shahrida karantin joriy qilingan. Bu shaharda tahsil olayotgan o'zbek talabalari internetda murojaat bilan chiqishdi. O'zbekiston Tashqi ishlar vazirligi aholini va Xitoydagi yurtdoshlarimizni vazminlikka chaqirdi. BBC O'zbek xizmati Uxandagi yoshlar bilan bog'lanib vaziyatga oydinlik kiritdi. Talabalar O'zbekiston elchixonasidan karantin bo'lmagan boshqa shaharga o'tishlariga ko'mak berishni so'ramoqda.

Yakuniy nazorat ishiga yozilgan javoblardan: "Assalomu alaykum, ustoz. Erkaycha to'g'risini aytaman, miyamda hech qanday fan xaqida bilim yug'. Boshqa talabalarga o'xshab telefondan, daftardan, yo bo'lmasa, bironta bilimli boladan ko'chirib nima qilaman? Sizdi emas, o'zimni aldayman-ku. Iltimos, to'g'ri tushunasiz deb o'ylayman. Manam boshqalar qatori yaxshi boxoga yopishdi xoxlayman. Afsuski, buning iloji yo'q".

Futbol haqida

Axtam Ro'zimurodov: "Futbolchilarimiz o'tgan o'yinda kimlarning "avlodi" ekanini his qilib o'ynagandi, keyingi o'yinda esa kimlarning "ukasi" ekanini his qilib o'ynadi".

O'ylab qolaman: nega ba'zi sharhlovchilarimiz murabbiy bo'lishmagan ekan-a? Tavsiyalari bilan joningga tegaveradi.

Bir o'yinda beshta gol urguncha, shuni uchta o'yinga bo'lib-bo'lib urmaysanmi, jigiti?!

Abbos Serobov: "Otishga hukm qilingan mahbusga savol berilibdi: "So'nggi tilaging nima?". "Meni Bobur Abduxolliqov otishini istayman...".

Mirzayor Erkinov: "Menimcha, Avstraliyaga qarshi o'yin oldinda bolalarni qo'llab-quvvatlash uchun hokim Shuhrat G'aniyevni chaqirish kerak edi".

Ijtimoiy tarmoqlarni Suhrob ZIYO kuzatdi.

Shoiming bu she'rini o'qishdan oldin o'quvchilar tong paytidagi tabiat manzarasini kuzatib, olgan taassurotlarini dastlab og'zaki, keyin yozma bayon qilib bersalar, she'r muvaffaqiyatli tahlil qilinadi. Ular she'r mazmunini chuqur tushunishlari uchun tasavvurlari, shoir yaratgan betakror obrazlar, badiiy tasviriy vositalari o'rtasida bog'lanish bo'lishiga e'tibor berishi maqsadga muvofiqdir. Mashqlar orqali shoiming so'z qo'llash mahorati, obrazlar olami, badiiy tasviriy vositalarni qo'llash mahorati xususida o'quvchilarning tasavvurlarini kengaytirishga, tafakkurini rivojlantirishga harakat qildik. Bu metodik tavsiya ona tili o'qituvchilari, 11-sinf o'quvchilarini oliy o'quv yurtiga tayyorlash uchun qo'l keladi. Mashqlarni bajarish orqali o'quvchilar badiiy matnni tahlil qiladi.

"Tong otmoqda, tong o'qlar otar"

Tong otmoqda, tong o'qlar otar,
Tong otmoqda, quyosh —
zambarak.

Yaralangan Yer shari yotar,
Boshlarida yashil chambarak.
Tong otmoqda, musaffo tongga
Yuragini tutar odamlar.
Shu tong uchun kelgan jahonga
Va shu tong deb o'tar odamlar.
Tong otmoqda...

7-mashq: She'rdagi qofiyadosh so'zlarni toping.

"Tong otmoqda" she'rining qofiyalanish tizimi: otar — yotar, zambarak — chambarak, tongga — jahonga, odamlar — odamlar.

8-mashq: "Tong otmoqda" birikmasining she'rda qo'llanish o'rinlarini aniqlang.

"Tong otmoqda" she'rida tong otmoqda birikmasi:

- turoqda;
- misrada;
- bandda;
- she'rda.

9-mashq: She'rdan yaxlit obrazga aylangan so'zlarni toping.

She'rdagi obrazlar: tong, quyosh, tun, o'qlar, nur, Yer shari, odamlar.

10-mashq: She'rdagi qaysi so'zlar bilan paronim hosil qilish mumkin?

Paronimlar: o'tar-otar, zambarak-chambarak, tong-dong, otmoq-o'tmoq, o'q-oq, quyosh-quyon, yer-shar, shar-zar, kel-ket, yotar-sotar, bosh-qosh, yashil-yashir, yurak-kurak, derter.

11-mashq: She'rdagi o'xshatishlarni toping. O'xshatilgan narsa, o'xshagan narsa, o'xshatish sabablari haqidagi fikringizni bayon eting.

"Tong otmoqda" she'ridagi o'xshatishlar: quyosh — zambarak, borliqqa taralayotgan nurlar — o'qqa, tong — to'pchi-ga, o'xshayotgan narsa — quyosh; o'xshatilayotgan narsa — zambarak, o'xshayotgan narsa — borliqqa taralayotgan nurlar, o'xshatilayotgan narsa — o'q, o'xshayotgan narsa — tong, o'xshatilayotgan narsa — to'pchi.

Bu tahlillarning muhimligi shundaki, o'quvchilarda tar-moqli fikrlash imkonini beradi. O'quvchilar taqdim etilgan fikrlarga og'zaki va yozma munosabat bildiradi.

Ravshan EGAMBERDIYEV,
Boyovut tumanidagi
22-maktab o'qituvchisi

Sinab ko'ring

O'quv jarayonida tanqidiy fikrlash texnologiyalarining ba'zi metodlaridan foydalanib, o'quvchilarni ingliz tili darslarida interaktiv faoliyat bilan shug'ullanishga, bilimlarini hayotda qo'llash va ijodiy salohiyatini rivojlantirishga o'rgatish mumkin.

O'ynab o'rganing

Interaktiv faoliyatga jalb qilish usullari quyidagicha:
Evristik uslub (yoki zerikarli grammatikani qiziqarli va samarali o'rgatish usuli);

Empatik uslub (obyektga kirish usuli) natijasida o'quvchi biror predmet holatiga kirish va his qilish orqali uni bilishga urinadi. Masalan, mushuk, qalam, taxta, yog'och, bulut va boshqa narsalarning mohiyatini o'rganish. O'quvchi obyektga savol berib, uni og'zaki, yozma va rasm shaklida ifodalashi mumkin. O'quvchilardan doskaga istalgan predmet nomini yozishi (a pen, a pencil, a book, a copy-book, a cap, a sweet, a ball, a stone, a plastic bag ect.), keyin har bir o'quvchi ulardan birini tanlab, 10-15 daqiqa ichida (may/might/must/can/could + infinitive; may/might/must + Present Participle; may/might/must/can/could + Have + Past Participle) strukturasi bo'yicha uni tasvirlab berishi so'raladi.

Bir o'quvchi doskaga chiqariladi, qolgan o'quvchilar unga biror jonsiz predmet, masalan, bananni tasvirlab beradilar. Doskaga chiqqan o'quvchi esa tasvirlangan narsani topishi kerak. Buning uchun o'quvchilar it can/must/should be + V3 strukturadan foydalanadilar.

Masalan:
It can be eaten. It must be eaten fresh. It should be peeled.
O'z vaqtida topishmoqni topayotgan o'quvchi quyidagi savol bilan murojaat etishi mumkin: *Can it be broken? Should it be eaten?*

"Aqliy hujum" metodi fikr, g'oya va suhbatlarni ifodalash uchun eng oddiy usul hisoblanadi. O'rta mavzu tashlanadi. Masalan:

Date Season Week Weekdays Calendar Months Holiday Year Numbers

O'quvchilar o'zlari bilgan va o'ylagan fikrlarini aytadi. Ular to'g'ri yoki noto'g'ri bo'lishiga qaramay qabul qilinadi. O'qituvchining roli — o'quvchilarni fikrlashga, o'z fikrini erkin bayon etishga undash.

"Cluster" metodidan olingan bilimlarni tizimlashtirish, tekshirishda foydalaniladi. Metod texnologiyasi bo'yicha miyada paydo bo'lgan fikrlar bir so'zni ifodalashga qaratiladi. Har bir yangi so'z asosiy so'zga bog'lanib, umumiy bir zanjir hosil qiladi.

- "INSERT" metodi:
I — interactive — interaktiv;
N — noting — qayd etuvchi;
S — system — sistema;
E — effective — samarador;
R — reading and — o'qish va;
T — thinking — fikrlash uchun.

O'quvchilar biror matnni o'qish jarayonida "V" — bilardim, "+" — yangi, "—" boshqacha o'ylagan edim, "???" — tushunmadim, savollarim bor shaklidagi jadvalni to'ldirib ketadilar. Bu ularni diqqatni jamlash, fikr yuritish va mazmunga e'tibor berishga o'rgatadi.

"5-W" metodi (Kim? Nima? Qachon? Qayerda? Nimaga?) matn ustida ishlashga o'rgatadi.

Masalan: "The Lost World" matni berilgan, unga Who? What? When? Where? Why? savollarini berib, javob topiladi.
Professor During the August The Amason They Challenger, expedition 28 th rainforest invented Professor they in South Time Summerlee, encountered Amerika Machine Reporter prehistoric Edward animals Malone, Hunter Lord John Roxton

Bunday usul va metodlar orqali o'quvchilarning xorijiy tillarga qiziqishini oshirish, interfaol muhit yaratish, samarali natijaga erishish mumkin.

Shoyista ABDUJALILOVA,
Farg'ona ixtisoslashtirilgan olimpiya zaxiralari maktab-internati ingliz tili o'qituvchisi

Ta'limda AKT

Oflayn testlardan foydalanishni bilasizmi?

Zamonaviy ta'limning eng muhim vazifasi o'quvchiga faqatgina muayyan bilimni o'rgatish emas, balki ularning fikrlash qobiliyatini o'stirish, egallagan bilimlarini amalda samarali qo'llay olish ko'nikmasini shakllantirishdan iboratdir. Bunda dars jarayonida oflayn testlarni qo'llash yaxshi natija beradi.

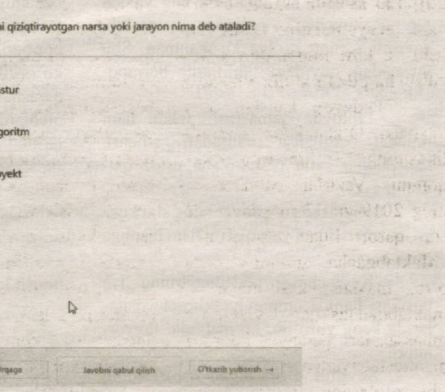
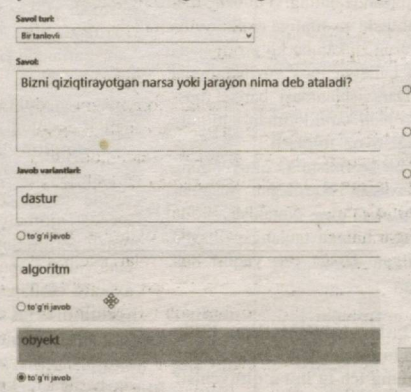
Oflayn test bu EazyQuizzy va iSpring Suite dasturlarida tuzilgan testlardir. Hozirgi kunda bu dasturlardan informatika fani o'qituvchilari foydalanib kelishmoqda. Oflayn testlarni boshqa fan o'qituvchilariga ham tavsiya qilaman. Bunga asosiy sabab dasturlarning soddaligi va undan foydalanishning qulayligidir.

Bu dasturlarda oddiy testlarni oflayn testlarga aylantirish qulay bo'lganligi uchun o'qituvchi ko'p variantli testlar yaratishi mumkin.

Masalan: EazyQuizzy dasturining "Savollar va javoblar" bo'limidagi "Savol turi" qismida testning olti xil turdagi ko'rinishlari mavjud bo'lib, ular quyidagilardan iborat:

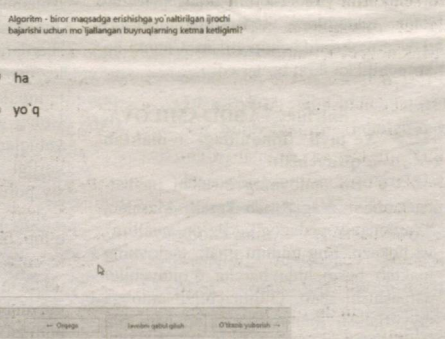
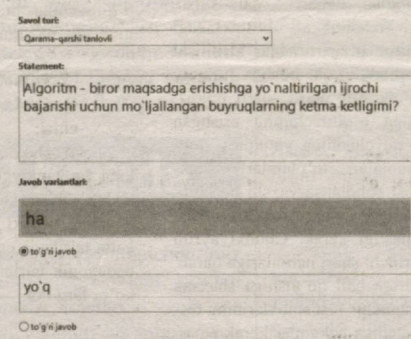
1. Qarama-qarshi tanlovli.
2. Bir tanlovli.
3. Ko'p tanlovli.
4. To'g'ri ketma-ketlikni o'rnatish.
5. Muvofiqlikni o'rnatish.
6. Erkin javob.

"Bir tanlovli" ko'rinishda savolga javob variantlari ichidan faqat bittasi to'g'ri hisoblanadi (1-rasm).

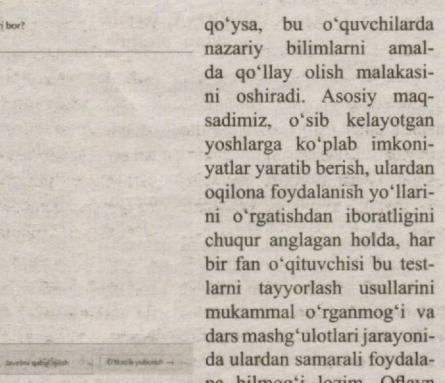
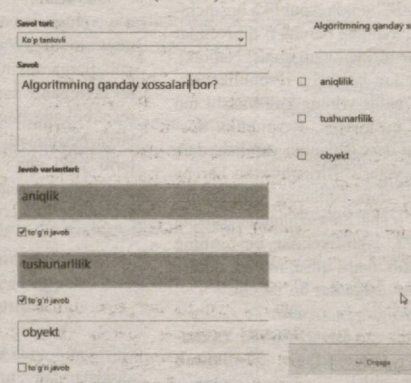
1-rasm

"Qarama-qarshi tanlovli" ko'rinishda "Statement" qismiga "ha" yoki "yo'q" javob variantlarini qabul qiladigan teorema yoki ta'rifga o'xshash matn kiritiladi (2-rasm).

2-rasm

Keyingi ko'rinish esa "Ko'p tanlovli" bo'lib, savolga berilgan javob variantlari bir nechta to'g'ri javob bo'lishi mumkin (3-rasm).

3-rasm

Oflayn testlardan asosan o'tilgan mavzuni takrorlashda, yangi mavzuni mustahkamlashda, bob, choraklik va yil yakunida o'quvchilarning olgan bilimlarini sinashda foydalanish yaxshi samara beradi. Bundan tashqari, o'qituvchilar o'z fani bo'yicha sinflar kesimida testlar bazasini shakllantirib

qo'ysa, bu o'quvchilarda nazariy bilimlarni amalda qo'llay olish malakasini oshiradi. Asosiy maqsadimiz, o'sib kelayotgan yoshlarga ko'plab imkoniyatlar yaratib berish, ulardan oqilona foydalanish yo'llarini o'rgatishdan iboratligini chuqur anglagan holda, har bir fan o'qituvchisi bu testlarni tayyorlash usullarini mukammal o'rganmog'i va dars mashg'ulotlari jarayonida ulardan samarali foydalanish bilmog'i lozim. Oflayn testlarning turli xil ko'rinishlarini izlab topib, ularni har bir darsda qo'llash orqali ta'lim samaradorligini oshirishga erishishimiz mumkin.

Doniyor SAYLXONOV,
Shovot tumanidagi 23-umumta'lim maktabi informatika fani o'qituvchisi

Attestatsiya: ko'zbo'yamachilik va mas'uliyatsizlikka barham beraylik!

(Davomi. Boshi 1-betda)

Joriy yilda bo'lib o'tadigan pedagog kadrlar attestatsiyasi rasman boshlanganligi to'g'risida xabar bergandik. Mazkur mavzu barcha pedagoglar uchun qiziqarli ekanini inobatga olib, **Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Ta'lim sifatini nazorat qilish davlat inspeksiyasi bo'lim boshlig'i Safarali Hamroyevga** bir necha savol bilan murojaat qildik.

— **Avvalo, pedagog kadrlar attestatsiyasi qaysi me'yoriy hujjatlar asosida amalga oshirilishi, jarayonlarning tashkil etilishi va kim tomonidan o'tkazilishi haqida to'xtalib o'tsangiz.**

— Pedagog kadrlar attestatsiyasi O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida" qonuni, Vazirlar Mahkamasi-ning 2019-yil 13-maydagi 392-son qarori bilan tasdiqlangan "Maktabgacha, umumiy o'rta, o'rta maxsus, kasb-hunar va maktabdan tashqari davlat ta'lim muassasalari pedagog kadrlarini attestatsiyadan o'tkazish tartibi to'g'risida nizom" hamda O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi tomonidan 2019-yil 16-sentabrda 3182-raqami bilan davlat ro'yxatidan o'tkazilgan "Maktabgacha, umumiy o'rta, o'rta maxsus, kasb-hunar va maktabdan tashqari davlat ta'lim muassasalari pedagog kadrlarining attestatsiya natijalarini baholash mezonlari" asosida tashkil etiladi.

Attestatsiya o'tkazishda ta'limni boshqarish bo'yicha maxsus vakolat berilgan davlat organlari hamda mahalliy davlat hokimiyati organlari faoliyatini muvofiqlashtirish va attestatsiyani nazorat qilish Ta'lim inspeksiyasi tomonidan amalga oshiriladi.

Muvofiqlashtirish ishlari attestatsiya jadvallarini ishlab chiqish, tasdiqlash, shuningdek, attestatsiyaga oid faoliyatni tashkil etish bo'yicha qo'shma qarorlar loyihalari tayyorlashda ishtirok etish, birinchi, oliy malaka toifali va yetakchi, bosh o'qituvchi lavozimidagi hamda ushbu malaka toifalari va lavozimlariga talabgor pedagog kadrlar uchun test (yozma, ijodiy ish) sinovlarini o'tkazish hamda ularning natijalarini e'lon qilish, pedagog kadrlarning attestatsiyadan o'tganligi to'g'risida sertifikatlar topshirilishini ta'minlashdan iborat.

O'quv fani bo'yicha malaka sinoviga oid yozma va ijodiy ish hamda ikkinchi malaka toifasiga

va katta o'qituvchi lavozimiga talabgor pedagog kadrlarning test sinovlarini o'tkazish tizimida ta'lim muassasalari bo'lgan vazirliklar va idoralar bilan kelishgan holda ta'lim turlari bo'yicha Maktabgacha ta'lim vazirligi, Xalq ta'limi vazirligi, Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi, Madaniyat vazirligi, Jismoniy tarbiya va sport vazirligi tomonidan amalga oshiriladi.

Bevosita pedagog kadrlarni malaka toifasida (lavozimida) qoldirish yoki boshqa toifa (lavozim) berish to'g'risida qarorlar qabul qilish tizimida ta'lim muassasalari bo'lgan vazirliklar va idoralar, maktabgacha ta'lim boshqarmalari, xalq ta'limi boshqarmalari, madaniyat boshqarmalari, jismoniy tarbiya va sport boshqarmalari, kasbiy ta'limni rivojlantirish va muvofiqlashtirish hududiy boshqarmalari hamda oliy ta'lim muassasalari attestatsiya komissiyalari, tuman (shahar) va ta'lim muassasalari attestatsiya komissiyalari tomonidan amalga oshiriladi.

Shuningdek attestatsiyadan o'tuvchi pedagog kadrlarning malaka tavsiflarida va baholash mezonlarida belgilangan talablarni bajarish haqidagi tavsiyalarni tayyorlash uchun ta'lim muassasalari rahbarlari buyrug'i bilan besh kishidan iborat ekspert guruhi tuziladi.

— **Pedagog kadrlarning attestatsiya jarayonini o'tkazish bosqichlari haqida ham to'xtalib o'tsangiz?**

— Attestatsiya ikki bosqichda o'tkaziladi:

birinchi bosqichda — attestatsiyadan o'tuvchilarning o'quv fani bo'yicha malaka (test) sinovi natijalari, dars o'tish mahorati va mehnati samaradorligi ekspert guruhi tomonidan o'rganiladi hamda tegishli tavsiyalar tayyorlanadi;

ikkinchi bosqichda — attestatsiya komissiyalari ekspert guruhi tomonidan o'rganilgan birinchi bosqich natijalarini tahlil qiladi, attestatsiya jarayonida to'plangan hujjatlar jamlanmasini (portfoliosini) o'rganadi va pedagog kadrlar malaka toifasida (lavozimida) qoldirish yoki boshqa toifa (lavozim) berish to'g'risida qaror qabul qiladi.

— **Ma'lumki, o'tgan yildan boshlab pedagoglarga qulayliklar yaratish, ularni har tomonlama qo'llab-quvvatlash maqsadida o'z arizalariga ko'ra navbatdan tashqari attestatsiyalar o'tkazila boshlan-**

di. Bu yil ham bu jarayonlar tashkil etiladimi? Tashkil etilisa, unda kimlar ishtirok etishlari mumkin?

— Albatta, bu yil ham pedagoglar uchun navbatdan tashqari attestatsiyalar tashkil etiladi. Bu yilgi pedagog kadrlar attestatsiyasining o'ziga xos tomoni shundaki, pedagoglar uchun navbatdagi va o'z arizalariga ko'ra muddatidan ilgari qatnashayotgan pedagog kadrlar attestatsiyasi bir vaqtda, ya'ni joriy yilning mart-iyun oylarida o'tkazilishi belgilandi. Jumladan:

- mart oyida malaka sinovlari o'tkaziladi;

- aprel-may oylarida ekspert guruhlari tomonidan pedagoglarning dars o'tish mahorati va mehnati samaradorligini o'rganiladi hamda tegishli tavsiyalar tayyorlanadi;

- may-iyun oylarida attestatsiya komissiyalari ekspert guruhi tomonidan o'rganilgan birinchi bosqich natijalarini tahlil qiladi, attestatsiya jarayonida to'plangan hujjatlar jamlanmasini (portfoliosini) o'rganadi va pedagog kadrlar malaka toifasida qoldirish yoki boshqa toifa berish to'g'risida qaror qabul qiladi.

Navbatdan tashqari attestatsiyaga 2016–2019-yillarda o'tkazilgan attestatsiyada ishtirok etgan pedagoglar o'z arizalariga ko'ra ishtirok etishlari mumkin.

— **Shu o'rinda attestatsiya jarayonlarini o'tkazishda kuzatilayotgan kamchilik va muammolar hamda ularning yechimlari haqida nimalar deya olasiz?**

— Afssuski, Ta'lim inspeksiyasi tomonidan o'tkazilgan o'rganishlar davomida ushbu jarayonga ayrim hududlarda jiddiy va xolisona yondashilmayotganligi, Nizom talablari ko'p ravishda buzilayotganligi, natijalar sun'iy ravishda ko'tarilib ko'rsatilayotganligi aniqlandi. Shuningdek, ayrim vazirlik va idoralar tomonidan ikkinchi malaka toifasiga talabgor pedagoglar uchun malaka sinovlarining belgilangan muddatlarda o'tkazilmayotganligi mutaxassis malaka toifasiga ega bo'lgan pedagoglarning toifalarini oshirish hamda moddiy rag'batlantirishga to'sqinlik qilmoqda. Bunga bir misol, o'tgan 2019-yilda Xorazm va Farg'ona viloyatlari xalq ta'limi boshqarmalari tomonidan Nizom talablarini qo'pol ravishda buzgan holda, o'zboshimchilik 7 950 nafar ikkinchi malaka

toifasiga talabgor mutaxassis malaka toifali pedagoglar uchun malaka (test) sinovlari murakablik darajasi juda yengil bo'lgan nazorat materiallari asosida "nomigagina" o'tkazilgan va Xorazm viloyatida 2 482 nafar, Farg'ona viloyatida 4 812 nafar, jami 7 294 nafar pedagoglarga ikkinchi malaka toifalari berilgan. O'rganish jarayonida Nizom talablariga zid ravishda berilgan ikkinchi malaka toifalari bekor qilindi.

Nizomda attestatsiya komissiyalarining qaroriga ko'ra oliy, birinchi, ikkinchi malaka toifasiga yoki bosh, yetakchi, katta o'qituvchi lavozimiga ega bo'lgan pedagog kadrlarga pedagog kadrlarning attestatsiyadan o'tganligi to'g'risidagi sertifikat attestatsiya o'tkazilgandan so'ng bir oy muddat ichida topshirilishi belgilangan bo'lsa-da, Andijon, Farg'ona, Surxondaryo va Xorazm viloyati xalq ta'limi boshqarmalari tomonidan Nizomda belgilangan muddatlardan 2-3 oy kechikkan holda buyurtmalar berilgan. Bu esa malaka toifasi ko'tarilgan pedagog kadrlarning oylik maoshlariga qo'shimcha ustamalar o'z vaqtida hisoblanmasligiga sabab bo'ldi.

Shuningdek, o'rganish jarayonida Qoraqalpog'iston Respublikasi, Xorazm, Farg'ona, Andijon, Buxoro, Surxondaryo viloyat xalq ta'limi boshqarmalari attestatsiya komissiyalari tomonidan tuman (shahar) va muassasalar attestatsiya komissiyalarining birinchi va ikkinchi malaka toifasiga talabgor pedagog kadrlar attestatsiyasi yakunlari bo'yicha hisobotlari tahlil qilinmagan (Nizomning 29-bandi bajarilmaganligi);

Andijon, Farg'ona, Sirdaryo, Toshkent viloyatlari xalq ta'limi boshqarmalari tomonidan pedagog kadrlarini attestatsiyadan o'tkazish bo'yicha chora-tadbirlar ishlab chiqilmaganligi va o'quv-seminarlari tashkil etilmaganligi;

Buxoro (Qorako'l, Qorovulbozor, Peshku, Romitan tumanlari), Samarqand (Pastdarg'om, Paxtachi, Jomboy, Bulung'ur, Toyloq, Narpat tumanlari), Qashqadaryo (Nishon tumani) va Namangan (Namangan shahri)da tuman (shahar) attestatsiya komissiyalari tomonidan birinchi malaka toifalari berilgan pedagog kadrlarning attestatsiya hujjatlari to'liq rasmiylashtirilmaganligi;

Samarqand viloyati Past-

darg'om (45-, 18-, 1-IDUM, 21-, 19-), Payariq (6-, 11-, 92-, 71-, 94-, 20-, 24-), Toyloq (3-, 4-), Jomboy (23-, 46-, 30-, 5-, 8-), Paxtachi (33-, 22-, 21-), Samarqand shahri (64-, 77-, 5-), Bulung'ur (1-, 2-, 23-, 5-, 36-, 13-), Samarqand (41-) tumanlaridagi maktablarda attestatsiya komissiyalari Nizomda belgilangan tarkibda tuzilmaganligi;

Andijon (Buloqboshi tumanidagi 2-, 5-, Oltinko'l tumanidagi 4-, 36-, Marhamat tumanidagi 1-, 6-, 9-, Qo'rg'on-tepa tumanidagi 13-, 37-maktablar), Jizzax (Arnasoy tumanidagi 5-maktab), Qoraqalpog'iston Respublikasi (To'rtko'l tumanidagi 1-, 30-, Beruniy tumanidagi 38-, Xo'jayli tumanidagi 6-maktablari), Jizzax (Arnasoy tumanidagi 5-, 20-maktablar), Namangan (Norin tumanidagi 30-maktab), Toshkent viloyatlari (Oqqo'rg'on tumanidagi 6-maktab) ekspertlar guruhlari tomonidan, pedagoglarning dars o'tish mahorati va mehnati samaradorligini baholashda Baholash mezonlariga rioya qilinmaganligi, qo'yilgan ballarni asoslovchi hujjatlar mavjud bo'lmasa-da, yuqori ball bilan baholanganligi, pedagog kadrlar shaxsiy hujjatlar jamlamasi Nizom asosida shakllantirilmaganligi holatlari ham aniqlandi.

Shuningdek, o'rganish jarayonida Qoraqalpog'iston Respublikasi Maktabgacha ta'lim vazirligi tomonidan 626 nafar o'rta maxsus ma'lumotli tarbiyachi-pedagoglarga amaldagi normativ-huquqiy hujjatlariga zid ravishda berilgan ikkinchi malaka toifalari ham bekor qilindi.

Yuqorida aniqlangan kamchiliklar takrorlanishining oldini olish maqsadida tegishli vazirlik va idoralar bilan hamkorlikda pedagog kadrlarni attestatsiyadan o'tkazish tartibi va baholash mezonlari bilan tanishtirish bo'yicha pedagoglarga, attestatsiya komissiyalari va ekspert guruhlari a'zolari uchun o'quv seminarlar, webinarlar tashkil etish rejasini ishlab chiqilmoqda.

Shu bilan birgalikda, hududlarda komissiyalar tomonidan attestatsiya jarayonlarining xolisona o'tkazilishini ta'minlash, taqdim etilayotgan ma'lumotlarning haqqoniyligi ustidan nazoratni kuchaytirish maqsadida attestatsiya komissiyalari tarkibiga Ta'lim sifatini nazorat qilish davlat inspeksiyasi vakillari kiritilmoqda.

Zilola MADATOVA
suhbatlashdi.

Shogird orzusi

Men sinfdoshlarim Gulnora va Samandarining "Ma'rifat" kitobxonini tanloviga qatnashganini ko'rib havas qildim. Yangi yilda tanlov boshlansa, albatta, men ham har oyda mutolaa uchun beriladigan kitobni o'qib chiqishni o'z oldimga maqsad qildim. To'g'risini aytсам, shu paytgacha ustozimning topshirig'i bilan badiiy kitob o'qishni boshlardim-u, lekin hech oxirgi sahifasigacha o'qimadim. Sabrim yetmaganidanmi yoki qunt qilmaganim sabab, xullas, kitoblarni 15-, 20-sahifasigacha zo'rg'a o'qirdim. Lekin bu safar bunday bo'lmadi. Sinfdoshim Gulnora kitobni oxirigacha o'qish haqida tavsiyalar berdi. Uning aytishicha, asar hayotiga kirib borish va qahramonlar bilan xayolan birga yashash orqali kitobning sehrini kashf etish mumkin ekan. Tengdoshlarimga havas meni kutubxonaga yetakladi.

Ura-a! Qarang, men "Shirin qovunlar mamlakati yoki sehrarlar jangi"ni to'liq o'qib chiqdim! Asardan olgan taassurotlarim ustoz Dar Darajaga maktub yozishga undadi:

"Assalomu alaykum, hurmatli, kamtar va mehribon ustoz Dar Daraja! Siz tajribali professor, eng mehribon buva, eng yaxshi ustoz, va eng muhimi, diyonatli, sofdil va kamtar insonsiz. Bu dunyoda sizdek insonlar ko'p bo'lishini xohlardim. Agar sizdek pok niyatli insonlar ko'p bo'lganida hammayoq obod bo'lardi. Ayrim insonlar ozgina ish qilishga ham tog'ni to'ldirgan qilgandek maqtanishga tushadi. Shuhratparastlikka muhtalo bo'lganini sezishmaydi. Lekin siz dunyoni barcha falokatlardan asrab qolgan bo'lsangiz-da, sir tuta bildingiz. Ana shunda kamtarlik insonga qanchalik bezak ekanini ko'rdim! Qadrlil ustoz, agar siz bo'lmaganingizda, Akbar ham mashhur bo'lish u yoqda tursin, bu mamlakatda umuman yashay olmasdi. Chunki siz tufayli u mashhur bo'lib, mamlakatni turli illatlardan tozaladi. Aslida, Akbarga unvon berilishiga va unga atab haykal qo'yilishiga ham, hatto Iblisni mag'lub qilishiga ham siz yordam berdingiz. Izlagan imkon topadi, deganlaridek, xavfni oldindan sezganingiz sababli barcha illatlarga qarshi dorilar tayyorlab qo'yg'an ekanisiz. Ketayotganingizda dorilar-u boshqa narsalarigizni ham Akbarga qoldirdingiz. Akbar ham sizga shogird bo'lganidan juda xursand edi. Hurmatli Dar Daraja ustoz, meni ham shogirdlikka oling. Akbar kabi dunyoni yomon illatlardan tozalashga bel bog'layman. Tengdoshlarim bilan siz istagan chiroyli, obod, go'zal hayotni quramiz. Unda yomonlar bo'lmaydi".

Gulrayhon BAXTIYOROVA,
Termiz tumanidagi
9-maktab o'quvchisi

Safimiz albatta kengayadi!

Mening rostgo'y do'stim Akbarjon! Sen ham tushingda g'aroyib sarguzashtlarni ko'rar ekansan-a? Mening ham shunday odatim bor-u, bu haqda hech kimga churq etmaganman. Buni sen bilan o'rtoqlashdim. Ammo sening tushlaring takrorlanmas, hayratlanarli. Xayolan bo'lsa-da, ko'rgan-kechirganlaring biz uchun katta maktab vazifasini o'tadi. Ayniqsa, Qalpoqchanning senga aytgan ushbu so'zlarini o'zinga hayotdagi shior qilib oldim: "Sevgan mashg'uloting ko'chani changitib to'p tepish-u, yakka-yu yagona orzuing narigi mahalla komandasi yutish edi. Shu ham orzu bo'pti-yu! Odam bolasi katta maqsadlar bilan yashashi shart.

Yaxshilik timsoli

Akbarjon, har qanday sharoitda ham rost so'zlashing, insonlarning og'irini yengil qilib, hamisha xalq uchun yashashing menga juda yoqdi. Ummi mazmunli va samarali o'tkazish, behuda ishlarga vaqt sarflamaslik kerakligini angladim. Sen bilan uchrashib, do'st tutingim keldi. Tushkun vaqtingda ham o'zingni yo'qotib qo'ymay, vaziyatdan chiqib ketish uchun harakat qilishingga qoyil qoldim. Sehrli qalpoqchadan faqat ezgu maqsadda foydalanganing menga o'rnak bo'ldi. Agar Sehrli qalpoqcha boshqa bir bolaning qo'liga tushganida undan to'g'ri foydalana olarmidi?..

Sarguzashtingda uchraydigan kichik obrazlar ham katta ma'no'ga ega. Masalan, poraxo'rlar, maqtanchoqlar, byurokratlar, ig'vogarlar orqali bu guruhga mansub kimsalar chetdan qaraganda naqadar jirkanch ko'rinishiga guvoh bo'ldim. Nazarimda, bu asarni o'qigan har bir kitobxon insonlar qalbini bulg'aydigan illatlardan nafratlansa kerak. Sehrar Iblisning dunyoga kelgani sening boshqa qirralaring ochilishiga sabab bo'ldi. Bu bilan men Iblisni hech ham yoqlamoqchi emasman. Agar Iblis bo'lmaganida, yuragingning tubida jasorat, matonat, yaxshilik ulashish tuyg'usi jo'sh urib turganini qayerdan bilardik? Har yomonning bir yaxshi tomoni bo'ladi, albatta. Iblis bilan bo'lgan kurashda o'zingning qahramon ekaningni isbotlading. Bundan tashqari, sarqitlar hukmdori jamiki odamlarga ezgulikning, yaxshilikning qadriga yetishni o'rgatdi.

Asror XO'JAYEV,
Termiz tumanidagi
9-maktab o'quvchisi

Aziz kitobxon o'quvchilar! Sevimli nashringizda tashkil etilgan mazkur tanlovning navbatdagi mavsumida siz uchun qator sovg'alar hozirladik. Endilikda har oy bir viloyat ishtirokchilari sahifamiz mehmoni bo'ladi. Qolgan viloyatdan kelgan maktublar gazetamiz saytida to'liq shaklda e'lon qilib boriladi.

Bu orqali viloyatlarda kitobxonlikka e'tibor, o'qituvchilarning o'quvchilar bilan qay darajada ishlashi ko'zga tashlanadi. Demak, ma'rifatli kitobxonlarni aniqlash bilan birga, o'quvchilarning kelajagiga befarq bo'lmagan viloyatlarni ham aniqlaymiz! Shu bilan birga, "Ma'rifat" kitobxonini ning har bir sonini ijtimoiy tarmoqlardagi sahifalarimizda kuzatib borishingiz mumkin! Bizni internetdagi www.marifat.uz, [@marifatzio](https://www.instagram.com/marifatzio) hamda [@marifat_kitobxon](https://www.facebook.com/marifatzio) sahifalari orqali kuzatib borsangiz, tanlovga oid yangiliklar bilan tanishib borasiz.

Yana bir xushxabar! Endilikda G'afur G'ulom nomidagi nashriyat-matbaa uyi bilan hamkorlikni yo'lga qo'ydik! O'quvchilarimiz uchun jahon va o'zbek adabiyoti durdonalarini saralashda nashriyat bizga yaqindan yordam bermoqda. Fevral oyida mutolaa qilish uchun Chingiz Aytmatovning "Alvido, Gulsari" asarini tavsiya etamiz!

Demak, tanlovimizning bu yilgi mavsumini boshlab bergan "Shirin qovunlar mamlakati" asari haqida surxondaryolik o'quvchilarning taassurotlari bilan tanishamiz!

Loaql insoniyatning beshdan birini baxtli-saodatli qilaman deb yeng shirishi kerak". Hozir ham "Maqsadning nima?", deb savol bersangiz, talmovsirab turib "Bilmasam", deb qo'ya qoladiganlar uchrab turadi. Qalpoqchanning so'zlari esa katta maqsadlar, ezgu amallar bilan yashashga undaydi.

Haqiqiy hayotdagi ko'ngillarni ranjitadigan, yo'llarga to'siq bo'ladigan, joyi kelsa, umrlarni zavol qiladigan illatlarni kamaytirib, bora-bora yo'q qilsang, qanday yaxshi bo'lar edi-ya. Shirin qovunlar mamlakatini batamom sarqitlardan ozod qilading-ku, axir. Buni albatta udalaysan. Yolg'iz qanday bajaraman, deb o'ylama.

Birinchi navbatda, bu xayrli ishingiz men ko'makdosh bo'laman. Shunday qilaylikki, toki yer yuzida hamisha Yaxshilik hukmronlik qilsin. Hamma bir-biriga mehribon bo'lsin, ahilinoq, hamjihatlikda yashasin. Jamiki insonlarning qalb qo'rini ezgulikning serchashma suvi bilan sug'oramiz. Onda-sonda yo'limizga g'ov bo'ladigan turli illatlarni yengib o'tishga tayyormiz. O'ylaymanki, "Shirin qovunlar mamlakati yoki sehrarlar jangi" asarini o'qigan har bir kitobxon, albatta, safimizga qo'shiladi.

Gulnora XOLMURODOVA,
Termiz tumanidagi
9-maktab o'quvchisi

Sayohatda hamrohing bo'lay!

Kitobning yarmiga kelganimda o'zim bilmagan holda Akbarning hayotida yashay boshladim. Shu bilan bir qatorda qahramonim meni boshqa olamga olib kirganini his qildim. To'g'risi, voqea boshida Akbardan xafa bo'ldim. Chunki oilasidan ruxsat so'ramadi va yana bir xato ishi — yil davomida yaxshi o'qimay, imtihondan yomon baho oldi. Bu xatolari ko'zga ko'rinmasa-da, lekin kelajakda unga yomon ta'sir ko'rsatishi mumkin. Asarni o'qib bo'lgach, Akbarga quyidagicha xat yozdim:

"Akbar, agar sening o'ringda bo'lganimda sayohatga chiqishdan avval yadagildan ruxsat so'ragan bo'lardim. Yana o'qituvchilarning darsini tinglab, imtihonda yaxshi baho olishga harakat qilardim. Lekin, Akbar, men senga ishonaman. Kelasi yil, albatta, yaxshi o'qib, imtihonda yaxshi baho olasan va yana sayohatga chiqishdan avval uyingdagilardan ruxsat so'raysan. Asarning so'ngi boblarini o'qiyotganimda sendan xafaligimni ham unutib yubordim va senga havasim kela boshladi. Sababi, yosh bo'lishingga qaramay, Sehrar Iblisni yengding, bir olamni kulfatdan, tartibsizlikdan va yomon niyatli insonlardan qutqarding. Bu ishlaring maqtovga loyiq. Men ham sening o'ringda bo'lganimda shu ishni qilardim. Boshqa olamda haykaling o'rnatilganda men ham sening yonida edim, sening quvonchingga sherik edim. Akbar, bu safaring sayohatingda meni ham olib ket. Ikkovimiz birgalikda dunyoni yomon odamlardan tozalaymiz. Yana dunyoni adolatsizlikdan qutqaramiz. Balki Xudoyberdi bobom biz haqimizda qjoyib asar yozar, bolalar biz bilan do'st bo'lar, xuddi men senga kitob orqali do'st bo'lganimdek".

Samandar OMONOV,
Termiz tumanidagi 9-maktab o'quvchisi

Abdulla Avloniy nomidagi xalq ta'limi tizimi rahbar va mutaxassis xodimlarini qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti quyidagi lavozimlarga tanlov e'lon qiladi:

→ "Ta'limni boshqarish nazariyasi va amaliyoti" kafed-rasi:

1. Kafedra mudiri.
2. Dotsent.
3. Katta o'qituvchi.

→ "Xorijiy tillar" kafed-rasi:

1. Dotsent.
2. Katta o'qituvchi.

→ "Pedagogika va psixologiya" kafed-rasi:

1. Kafedra mudiri.
2. Dotsent.
3. Katta o'qituvchisi.

→ "Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari" kafed-rasi:

1. Katta o'qituvchi.

→ "Ta'limni boshqarishning huquqiy va iqtisodiy asos-lari" kafed-rasi:

1. Kafedra mudiri.
2. Dotsent.
3. Katta o'qituvchi.

→ "Maktabdan tashqari ta'lim tizimi xodimlarini qayta tayyorlash va malakasini oshirish" kafed-rasi:

1. Kafedra mudiri.
2. Dotsent.
3. Katta o'qituvchi.

Hujjatlarni quyidagi manzilga topshirishingizni so'raymiz:

Toshkent shahri, Olmazor tumani, Ziyov ko'chasi, 6-uy.
Bog'lanish uchun telefon raqami: (71) 246-98-69
(Kadrlar bo'limi).

Maktabgacha ta'lim muassasalari rahbar va mutaxassislarini qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti vakant o'rinlarga

TANLOV E'OLON QILADI:

1. Kafedra mudiri — 1 ta.
2. Professor — 1 ta.
3. Dotsent — 3 ta.
4. Katta o'qituvchi — 9 ta.
4. Ilmiy daraja, ilmiy unvon to'g'risida tegishli diplom nusxalari.
5. Malaka oshirganligi to'g'risida sertifikat nusxalari.
6. Mehnat daftarchasi nusxasi.
7. Tavsifnoma.

Jami: 14 ta o'rin.

Tanlovda ishtirok etuvchi shaxslardan quyidagi hujjatlar taqdim qilinishi talab etiladi:

1. Ariza.
2. Ma'lumotnoma.
3. Diplom nusxalari.

Hujjatlar 2020-yil 29-fevralga qadar qabul qilinadi.

Manzil: Toshkent shahri, Shayxontohur tumani, Labzak ko'chasi, 70-uy.

Murojaat uchun telefonlar: (90) 907-76-56; (91) 381-38-89.

Veb-sayt: mdomoi.uz

Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti kafedralarida mavjud quyidagi bo'sh (vakant) o'rinlarga tanlov e'lon qiladi:

Kafedra mudiri lavozimiga:

- "Surdopedagogika" kafed-rasi (1);
- "Masofaviy ta'lim" kafed-rasi (1);
- "Qozoq tili va adabiyoti" kafed-rasi (1).

Tanlovda qatnashishni xohlovchilar tanlov e'lon qilingan kundan boshlab 30 kun ichida quyidagi manzilga ariza bilan murojaat qilishlari mumkin:

Toshkent shahri, Chilonzor tumani, Bunyodkor ko'chasi, 27-uy,
Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti
xodimlar bo'limi.

Murojaat uchun telefon: (71) 276-77-14.

Tajriba

Kimyoni hayotga bog'lab o'qiting

O'lkamizning boyliklari bilan har qancha faxrlansak arziydi. Mashhur Mendeleyev davriy jadvalidagi kimyoviy unsurlarning deyarli barchasi yurtimiz tuprog'idan topilgan. Yuzdan ziyod turdagi mineral xomashyoni tarkibiga olgan foydali qazilmalarning 3000 ga yaqin istiqbolli konlari mavjudligi ham so'zimizga dalildir. Umuman, O'zbekistonning mineral xomashyo salohiyati 3,5 trillion AQSh dollari qiymatida baholanganligi ko'pchilikka ma'lum.

Kimyo darsi davomida shu kabi ma'lumotlarni bayon eta boshlar ekanman, o'quvchilarda o'zgacha qiziqish paydo bo'layotganini his etaman. Ayniqsa, yuqori sinf o'quvchilari bu singari ma'lumotlarni jon qulog'i bilan tinglashadi. Shunga o'xshash ma'lumotlarni o'zlari ham qo'shimcha manbalardan izlab topib, o'zaro bahs-munozaralarga kirishishadi.

O'qituvchi har bir murakkab mavzuni dastlab hayot bilan bog'lab, osonroq tarzda o'quvchiga tushuntira olishi kerak. Eng avvalgi chora bu mavzuga o'quvchini qiziqitira olishdir. O'qituvchi bunga erishdimi, keyingi bosqichlarni o'quvchilar o'z qo'liga oladi. Kimyo fanining maktablarda muvaffaqiyatli o'qitilishi darslarning zamonaviy texnologiyalar asosida

olib borilishiga ham bog'liq. Albatta, ushbu omil, avvalo, o'qituvchining bilimi, kasbiy mahoratiga bog'liq. "Keys stadi", "Blits-so'rov", "Galereya", "Klaster" singari interfaol metodlardan o'rinni foydalanish, turli innovatsion texnologiyalarni qo'llash o'quvchilarning kimyo faniga qiziqishlarini oshirishi, ularda o'ziga xos ishtiyok, havas paydo qilishi shubhasiz.

Yuqori sinflarda kimyo fani o'qitilishi imkon boricha atrof-muhit, hayot sharoitlari bilan bog'liqlikda olib borilishi maqsadga muvofiq. Masalan, "Xlor inson hayotida" keysi. Yaponiyada olimlar tomonidan tabiiy organik moddalar jo'mrakdan oqayotgan va xlorlangan suv bilan reaksiyaga kirishgan holda inson

salomatligi uchun xavfli birikmalarni vujudga keltirishi aniqlandi. Binobarin, o'quvchilarga xlorlangan suvning inson organizmiga iste'mol orqali hamda yuvinish, cho'milish natijasida qanday ta'sir ko'rsatishini aniqlash, bunday suvdan insonning qanday a'zolari ko'proq zararlanishi mumkinligi, xlorlangan suv zararini kamaytirish usullarini belgilash kabi muayyan topshiriqlar berish, tegishli masalani birgalikda muhokama qilish saboqning ham qiziqarli, ham amaliy bo'lishiga xizmat qiladi.

Kimyo fani o'qitilishida darsdan tashqari to'garaklar faoliyati ham ijobiy samaralar beradi. Jumladan, maktabimizda "Kimyo mening hayotimda" to'garagi faoliyati yo'lga qo'yilgan. To'garagi mashg'uloti uslub va metodika jihatidan darsdan o'ziga yarasha farqlanishi zarur.

Dilfuza QURBONOVA,
Toshkent shahridagi
132-maktab kimyo fani o'qituvchisi

Aqqiyev Bobomurod Toshpo'latovichning 14.00.06 — Kardiologiya ixtisosligi bo'yicha "Miokard infarktini o'tkazgan bemorlarda omega-3 TYOK (omakor)ning yurak ritmi variabelligiga va qorinchalar aritmiyasiga ta'siri" mavzusidagi (tibbiyot fanlari bo'yicha) falsafa doktori (PhD) dissertatsiyasining himoyasi Respublika ixtisoslashtirilgan kardiologiya ilmiy-amaliy tibbiyot markazi huzuridagi ilmiy darajalar beruvchi DSc.04/30.12.2019.Tib.64.01 raqamli ilmiy kengashning 2020-yil 5-fevral kuni soat 11:00 dagi majlisida bo'lib o'tadi.

Manzil: 100052, Toshkent shahri, Osiyo ko'chasi, 4-uy.
Tel/faks: (71) 234-16-67; e-mail: info@cardiocenter.uz

Tursunqulov Azimjon Nazirjonovichning 14.00.14 — Onkologiya ixtisosligi bo'yicha "Prostata bezi saratonini jarrohlik usulida davolash tamoyillari (Ko'rsatmalar, texnikasi, asoratlari va ularni profilaktikasi)" mavzusidagi (tibbiyot fanlari bo'yicha) falsafa doktori (PhD) dissertatsiyasining himoyasi Respublika ixtisoslashtirilgan onkologiya va radiologiya ilmiy-amaliy tibbiyot markazi huzuridagi ilmiy darajalar beruvchi DSc.04/30.12.2019.Tib.77.01 raqamli ilmiy kengashning 2020-yil 6-fevral kuni soat 14:00 dagi majlisida bo'lib o'tadi.

Manzil: 100174 Toshkent shahri, Forobiy ko'chasi, 383-uy.
Tel/faks: (71) 227-13-27, 246-15-96; e-mail: info@sancercercenter.uz

Zakirova Lolaxon Tulkunovnaning 14.00.14 — Onkologiya ixtisosligi bo'yicha "Yosh ayollarda sut bezi saratonini prognozlashda molekulyar-biologik markerlarning o'rni" mavzusidagi (tibbiyot fanlari bo'yicha) falsafa doktori (PhD) dissertatsiyasining himoyasi Respublika ixtisoslashtirilgan onkologiya va radiologiya ilmiy-amaliy tibbiyot markazi huzuridagi ilmiy darajalar beruvchi DSc.04/30.12.2019.Tib.77.01 raqamli ilmiy kengashning 2020-yil 6-fevral kuni soat 14:00 dagi majlisida bo'lib o'tadi.

Manzil: 100174 Toshkent shahri, Forobiy ko'chasi, 383-uy.
Tel/faks: (71) 227-13-27, 246-15-96; e-mail: info@sancercercenter.uz

Fayziyev Jamolidin Nasirovichning 06.01.07 — Mevachilik va uzumchilik ixtisosligi bo'yicha "O'zbekiston sharoitida uzumning urug'siz navlari hosildorligi va sifatini oshirish texnologiyasini ilmiy asoslash" mavzusidagi (qishloq xo'jaligi fanlari bo'yicha) fan doktori (DSc) dissertatsiyasining himoyasi Toshkent davlat agrar universiteti huzuridagi ilmiy darajalar beruvchi DSc.27.06.2017.Qx.13.01 raqamli ilmiy kengashning 2020-yil 6-fevral kuni soat 14:00 dagi majlisida bo'lib o'tadi.

Manzil: 100140, Toshkent viloyati, Qibray tumani, Universitet ko'chasi, 2-uy.
Tel/faks: (71) 260-48-00; e-mail: tuag_info@edu.uz

Shodmonova Gulnoza Erkinovnaning 06.01.05 — Seleksiya va urug'chilik ixtisosligi bo'yicha "Transgen (VT) g'o'za asosida kemiruvchi hasharot (Nelicoverpa armigera)ga bardoshli bo'lgan seleksion ashyo yaratish" mavzusidagi (qishloq xo'jaligi fanlari bo'yicha) falsafa doktori (PhD) dissertatsiyasining himoyasi Toshkent davlat agrar universiteti huzuridagi ilmiy darajalar beruvchi DSc.27.06.2017.Qx.13.01 raqamli ilmiy kengashning 2020-yil 6-fevral kuni soat 16:00 dagi majlisida bo'lib o'tadi.

Manzil: 100140, Toshkent viloyati, Qibray tumani, Universitet ko'chasi, 2-uy.
Tel/faks: (71) 260-48-00; e-mail: tuag_info@edu.uz

Usmanova Zakira Usmanovnaning 14.00.17 — Farmakologiya va klinik farmakologiya ixtisosligi bo'yicha "Yernoki (Helianthus Tuberosus L.) va sachratqi (Cichorium intibus L.) asosida olingan biologik faol moddalar yig'indisining farmako-toksikologik xususiyatlari" mavzusidagi (biologiya fanlari bo'yicha) falsafa doktori (PhD) dissertatsiyasining himoyasi Toshkent farmatsevtika instituti huzuridagi ilmiy darajalar beruvchi DSc.27.06.2017.Far.32.01 raqamli ilmiy kengashning 2020-yil 30-yanvar kuni soat 13:00 dagi majlisida bo'lib o'tadi.

Manzil: 100015, Toshkent shahri, Oybek ko'chasi, 45-uy.
Tel/faks: (71) 256-37-38; e-mail: farmi@bcc.uz

Otamurodov G'olibjon Ro'zimurodovichning 13.00.07 — Ta'limda menejment ixtisosligi bo'yicha "Oliy ta'lim muassasalari rahbar kadrlari boshqaruv kompetentligini rivojlantirishning integrallashgan axborot-metodik tizimini takomillashtirish" mavzusidagi (pedagogika fanlari bo'yicha) falsafa doktori (PhD) dissertatsiyasining himoyasi Xalq ta'limi tizimi rahbar va mutaxassis xodimlarini qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti huzuridagi ilmiy darajalar beruvchi DSc.28/30.12.2019. Ped.68.01 raqamli ilmiy kengashning 2020-yil 12-fevral kuni soat 12:00 dagi majlisida bo'lib o'tadi.

Manzil: 100095, Toshkent shahri, Olmazor tumani, Ziyo ko'chasi, 6-uy.
Tel/faks: (71) 227-12-52, 246-06-69; e-mail: avloniy@xtv.uz

Mamatkulov Ixtiyor Basimovichning 14.00.37 — Anesteziologiya va reanimatologiya, 14.00.33 — Jamoat salomatligi. Sog'liqni saqlashda menejment ixtisosliklari bo'yicha "Bolalar anesteziologiya va reanimatsiyasi xizmatining sog'liqni saqlashda islohotlar davridagi holati va rivojlanish tendensiyalari" mavzusidagi (tibbiyot fanlari bo'yicha) falsafa doktori (PhD) dissertatsiyasining himoyasi Respublika shoshilinch tibbiy yordam ilmiy markazi huzuridagi DSc.04/30.12.2019.Tib.63.01 raqamli ilmiy kengashning 2020-yil 5-fevral kuni soat 14:00 dagi majlisida bo'lib o'tadi.

Manzil: 100115, Toshkent shahri, Kichik halqa yo'li ko'chasi, 2-uy.
Tel/faks: (+99878) 150-46-00; e-mail: uzmedicine@mail.ru

Muxamedova Feruza Nurmaxmatovnaning 17.00.02 — Musiqa san'ati (san'atshunoslik fanlari) ixtisosligi bo'yicha "O'zbekiston fortepiano musiqasining shakllanishi, janrlarining o'ziga xosligi va interpretatsiyasi" mavzusidagi (san'atshunoslik fanlari bo'yicha) falsafa doktori (PhD) dissertatsiyasining himoyasi O'zbekiston davlat konservatoriyasi huzuridagi ilmiy darjalar beruvchi PhD29.11.2017.San.54.01 raqamli ilmiy kengashning 2020-yil 10-fevral kuni soat 11:00 dagi majlisida bo'lib o'tadi.

Manzil: 100027, Shayxontohur tumani, Olmazor ko'chasi, 1-uy.
Tel/faks: (71) 239-46-53, 244-53-20; e-mail: info@konservatoriya.uz

Toshkent viloyati Xalq ta'limi boshqarmasi tasarrufidagi tuman (shahar) xalq ta'limi bo'limi mudiri lavozimiga

TANLOV E'LON QILADI

O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirining 2019-yil 26-noyabrda "Tajriba tariqasida Xalq ta'limi bo'limi mudiri, umumiy o'rta ta'lim maktabi direktori lavozimiga tanlov o'tkazish tartibini joriy etish to'g'risida"gi 378-sonli buyrug'i ijrosini ta'minlash maqsadida Toshkent viloyati Xalq ta'limi boshqarmasi quyidagi tuman (shahar) xalq ta'limi bo'limi mudiri vakant lavozimlariga tanlov e'lon qiladi:

Bekobod shahar xalq ta'limi bo'limi mudiri;
Bekobod tumani xalq ta'limi bo'limi mudiri;
Olmaliq shahar xalq ta'limi bo'limi mudiri;
Yuqorichirchiq tumani xalq ta'limi bo'limi mudiri;
Angren shahar xalq ta'limi bo'limi mudiri;
Ohangaron shahar xalq ta'limi bo'limi mudiri.

Nomzodlarga qo'yiladigan malaka talablari:

- oliy ma'lumot;
- pedagogika sohasida kamida 5 yillik ish staji;
- rahbarlik lavozimida kamida 3 yil ish staji;
- yetakchilik fazilatlarining mavjudligi, shaxslararo munosabatlarni o'rnatish qobiliyati, tashkilotchilik va mas'uliyatlilik;
- yakka tartibda va jamoada ishlash, nizolarni hal qilish qobiliyati;
- tashabbuskorlik, ijodkorlik, stressga chidamlilik, qarorlarni qabul qilish qobiliyati;
- tadbirkorlik ko'nikmalari;
- MS Office, Internet kompyuter dasturlarini mukammal bilishi;
- o'zbek va rus tillarini bilishi, ingliz tili – maqsadga muvofiq.

Tanlovning saralash bosqichlari:

- test sinovlari (tanlovning birinchi bosqichi uchun IQ, EQ, menejerlik ko'nikmalarini baholovchi test),
- amaliy topshiriq — taqdimot tayyorlash.

Nomzodlar o'z ma'lumotlarini Xalq ta'limi vazirligining "Maktab ta'lim jarayonini boshqarish tizimi" bazasida "Bo'sh ish o'rinlari" bo'limi (ish.uzedu.uz veb-sayti)ga yuborishlari mumkin. Elektron shaklda taqdim etilgan ariza va unga ilova qilinayotgan har bir hujjat haqiqiylik saqlanishini ta'minlovchi alohida fayl ko'rinishida bo'lishi kerak. Har bir fayl o'lchami 10 Mb-dan oshmasligi lozim.

Hujjatlar "PDF" (portable dokument format) formatida skaner qilingan holda jo'natiladi.

Ma'lumot uchun:

Telefon: (71) 231-65-71 Faks: (71) 231-65-71
E-mail: toshkent_vxtb@xtv.uz, toshkent_vxtb@exat.uz

1994-yilda O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasi tomonidan O'zbekiston davlat jahon tillari universitetidagi ixtisoslashgan kengashning tavsifiasiga ko'ra Burxanov Abduvali Abdullayevich nomiga berilgan 01 № 000902 raqamli Pedagogika fanlari nomzodi ilmiy darajasi diplomi yo'qolganligi sababli **BEKOR QILINADI.**

Toshkent viloyati Bo'stonliq tumanidagi 9-son umumta'lim maktabi tomonidan 2019-yilda Qambarov Bekzad Nuriddin o'g'li nomiga berilgan UM 0209216 raqamli umumiy o'rta ta'lim to'g'risidagi attestat yo'qolganligi sababli **BEKOR QILINADI.**

Mirzo Ulug'bek nomidagi O'zbekiston Milliy universiteti jamoasi Fizika fakulteti "Fotonika" kafedrasida professori Shavkat Otajonovga ukasi **Muhiddin OTAJONOV**ning vafoti munosabati bilan ta'ziya bildiradi.

Zamonaviy maktab — keng imkoniyatlar maskani

Davlatimiz rahbari Shavkat Mirziyoyevning "Maktab bu — hayot-mamot masalasi, kelajak masalasi, uni davlat, hukumat va hokimlarning o'zi hal qilolmaydi, bu butun jamiyatning ishi, burchiga aylanishi kerak", degan so'zlari bugungi kunda barcha ta'lim mutasaddilari oldiga maktablarni o'zgartirish, yangi tipdagi maktablar tashkil etish uchun muhim vazifalarni belgilab berdi.

Maktabning jamiyat taraqqiyotidagi o'rni va nufuzini oshirish, qishloq va shahar maktablari orasidagi tafavutni yo'q qilishga qaratilgan "Zamonaviy maktab" davlat dasturi qabul qilindi.

"Zamonaviy maktab" nima o'zi?

Xalq ta'limi tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasida industrial ta'lim tizimidan informatsion ta'lim tizimiga o'tish maqsadi belgilangan edi. Shu maqsadda mavjud maktablarning yarmini 2030-yilgacha "Zamonaviy maktab"ga aylantirish rejalashtirilgan. Zamonaviy maktabning oddiy maktabdan farqi shundaki, muayyan namunaviy loyiha va jihozlash me'yorlari hamda o'qitish jarayonida zamonaviy texnologiyalardan foydalanib, samaradorlikni oshirishga qaratiladi.

"Zamonaviy maktab" davlat dasturidan maqsad — maktabning jamiyat taraqqiyotidagi o'rni va nufuzini oshirish, sifatli ta'lim xizmatlari ko'rsatishni respublika miqyosida keng joriy etish, joylashgan o'rtidan qat'i nazar, qishloq va shahar maktablarining moddiy-texnik bazasi hamda ta'minlanish darajasidagi tafavutlarni bosqichma-bosqich kamaytirib borish asosida o'quvchilarning ta'lim olishlari uchun teng shart-sharoit yaratishdir.

Zamonaviy maktabning asosiy vazifalari — har bir o'quvchining qobiliyatini ochib berish, raqobatbardosh hayotga tayyor insonni tayyorlashdir. Ushbu maktab bitiruvchilari mustaqil ravishda o'z oldiga qo'yadigan maqsadlarga erisha oladigan, tur-

li hayotiy vaziyatlarga mohirona yo'l topa oladigan tarzda tarbiyalanishi kerak.

Zamonaviy maktabda o'quv darsliklarining mazmun-mohiyati, dizayni, maktab binosi qulayliklari, jihozlanishi, hatto o'qituvchi va o'quvchining tashqi ko'rinishiga ham qat'iy e'tibor beriladi. O'quvchi maktabga ta'lim olish uchun intilib kelishini ta'minlash bo'yicha jahon tajribalarini o'rganib, mamlakatimiz uchun samarali yangi modellarni yaratish, sinovdan o'tkazish, samaradorligini aniqlash va amaliyotga joriy qilish ko'zda tutilgan.

Darslar qatoriga yangi tadqiqotlar, dizayn, boshqaruv, o'yin kabi faoliyat turlari kiritilishi zarur. Bularni amalga oshirishda bizga STEAM ta'limi qo'l keladi. Chunki bu ta'lim amaliyotga bog'liq, ya'ni o'quvchilar olgan nazariy bilimlarini amaliyotda qo'llab kelajakda hayot uchun zaruriy ko'nikmalarni egallaydilar, shuningdek, bu ta'lim kreativ fikrlashni ham rivojlantiradi.

"Zamonaviy maktab"larni tashkil etish borasida Xalq ta'limi vazirligi huzuridagi Respublika Ta'lim markazida ham muayyan ishlar olib borilmoqda. Respublika ta'lim markazining 2019-yil 20-dekabrda 88-sonli buyrug'i qabul qilindi. "O'quv adabiyoti talabi, istiqboli va dizayni" bo'limi metodistlari tomonidan "Zamonaviy maktablar"ning jihozlanishi bo'yicha me'yorlar ishlab chiqildi, qolaversa, zamonaviy maktablar va ularning rahbarini baholash mezonlari loyihasi ham ishlab chiqilmoqda.

T.XUDÓYQULOV,
A.AMINOVA,
Respublika ta'lim markazi metodistlari

Muhabbat opaning 3 o'g'li — 13 yoshli Abdurazzoq, 12 yoshli Abdusaid va 10 yoshli Mustafao taekvondoga qiziqadi. Bir necha yildirki, aka-ukalar ushbu sport turi bilan muntazam shug'ullanib, qator musobaqalarda sovrinli o'rinlarni egallamoqda.

Uch aka-uka — bir maqsad yo'lida

Abdusamad aka Rahmonov oilasida avval sportchi bo'lmagan. Farzandlarining sportga qiziqishi esa bolalarcha havsdan boshlandi. Mustafao bog'chada payti u yerga "Jar" sport kompleksidan taekvondo bo'yicha murabbiylar kelib, bolalarga mashg'ulot o'tayotganini ko'rgan Abdurazzoq va Abdusaid ham sport bilan shug'ullanish ishtiyoqi paydo bo'ldi. Murabbiyning ruxsati bilan ular ham darslardan so'ng mashg'ulotlarga qatnash boshladi. Farzandlarining taekvondoga qiziqishini ko'rgan Muhabbat opa ularni "Sultan's International Sports Club" murabbiyi Farhod Sobirovga shogirdlikka berdi.

Murabbiy bolalar bilan haftada 3 marta 2 soatdan shug'ullana boshladi. Aka-ukalar mashg'ulotlarga astoydil qatnash, ustozining barcha aytganlarini so'zsiz bajarardi. Farhod aka bolalarda taekvondoga qiziqish yuqoriligi, asosiysi, qobiliyat borligini ko'rdi va ularni musobaqalarga tayyorlay boshladi. Ammo Muhabbat opa ayrim sabablarga ko'ra farzandlarini mashg'ulotlarga yubormaslikka majbur bo'ldi. Aka-ukalar qattiq xohlansa-da, mashg'ulotlarga qatnashish mas'uliyati. Shunda murabbiy Farhod Sobirov ularning otasiga qo'ng'iroq qilib, farzandlari qobiliyatli ekanini aytib, imkoni bo'lsa, yana mashg'ulotlarga yuborishini so'radi. Abdusamad aka rozi bo'ldi. Shundan so'ng bolalar mashg'ulotlarga avvalgidan-da katta ishtiyoq bilan qatnash boshladi. Ularga bildirilgan ishonch, mehnat tez orada o'z mevasini berdi.

Yosh taekvondochilar musobaqalarda ishtirok etib, sovrinli o'rinlarni qo'lga kiritib boshladi. Bugun farzandlarining yutuqlaridan Abdusamad aka quvonib, ular bilan faxrlana-

di. 2019-yilning 29-dekabrda 2006-yilgacha tug'ilgan bolalar o'rtasida o'tkazilgan musobaqada Mustafoning 30 kg vazn toifasida 1-o'rinni egallagan bu oila uchun haqiqiy bayram sovg'asi bo'ldi.

Hozir bolalar mashg'ulotlarga jiddiy qarab, xalqaro musobaqalarga tayyorgarlik ko'ryapti. Murabbiy ularni shu yilning aprel oyida Qozog'istonda bo'lib o'tadigan xalqaro turnirga boruvchilar tarkibiga kiritgan. Bolalarni chiniqtirish uchun mashg'ulotlar qat'iy rejim asosida o'tyapti.

— Ustozimiz talabchan, shu bilan birga, juda mehribon inson, — deydi Abdurazzoq Abdumalikov. — Doim bizni tushunib, qo'llab-quvvatlaydi. Ammo mashg'ulotlarda tartib va intizomni talab qiladi. Chunki intizom sportchi uchun muhim talab hisoblanadi. Shuningdek, bizga sportchi g'alaba qozonishi uchun tinimsiz mehnat qilishi va yengilganida qaytib tura olish lozimligini o'rgatadi. Har gal maydonga tushganimda, ustozimning ana shu gaplari menga kuch beradi.

Aka-ukalar nafaqat sportda, balki o'qishda ham doim birga. Ular bitta maktabda — Olmazor tumanidagi 278-maktabda

o'qishadi. Taekvondodan tashqari, Abdurazzoq futbolga, Abdusaid aniq fanlarga, Mustafao esa rasm chizishga qiziqadi.

— Sport bolani sog'lomlashtirish bilan birga, uning irodasini toblaydi, matonatli qiladi, — deydi Muhabbat opa. — Farzandlarim taekvondo bilan shug'ullana boshlagach, yanada harakatchan, tetik, hamma narsaga o'z vaqtida ulguradigan mas'uliyatli bolalarga aylandi. Darslarda ham faol qatnasha boshlashdi. Eng muhimi, ularning o'z oldiga qo'ygan aniq maqsadi borligi va unga erishish uchun intilayotgani meni juda quvontiradi.

Sportda g'alabaga erishish uchun muntazam shug'ullanish kerak, deb hisoblaydigan aka-ukalar har tongni yugurish va badantarbiya mashqlari bilan boshlaydi. So'ng a'lo kayfiyatda maktabga yo'l olishadi. Kechki payt mashg'ulotlarga oshiqishadi. Bo'sh vaqtini zoye ketkazmay, sportga oshno bo'lalagan bu bolalarning kelajak rejaları bisyor. O'z oldiga ulkan maqsadlarni qo'ygan aka-ukalar taekvondo bo'yicha qit'a va jahon chempioni bo'lib, Vatanimiz bayrog'ini baland ko'tarishni niyat qilgan.

Iroda TOSHMATOVA,
"Ma'rifat" muxbiri

Qadrli Sayfulla MAHKAMOV!

Sizni qutlug' 70 yoshingiz bilan muborakbod etamiz. Qariyb 53 yildan beri ta'lim-tarbiya sohasida vijdonan mehnat qilib, minglab shogirdlarga ustozlik qildingiz. Maktab rahbari sifatida pedagogik jamoa bilan ta'lim-tarbiya yada yuqori natijalarga erishdingiz.

Sharafli kasbingiz tufayli obro' qozondingiz, o'qituvchilar sulolasini davom ettirib hurmatga sazovor bo'ldingiz. Sizga sihat-salamatlik, ishlaringizga ulkan zafarlar tilaymiz.

Ehtiro bilan,

Yunusobod tumanidagi 274-maktab pedagogik jamoasi va shogirdlaringiz.

Barcha abituriyentlar, ota-onalar va o'qituvchilar diqqatiga!

“Marifat” gazetasi sahifalarida:
abituriyentlar uchun

DTM testlari darajasidagi
sinov testlari
o'quvchilar uchun

PISA

PIRLS

TIMSS

testlaridan namunalar e'lon
qilina boshlandi.

Vaqtidan yutqazmang. Nashrimizga tezroq obuna bo'ling! Gazetaning o'z vaqtida yetib borishini istasangiz, “O'zbekiston pochta” AJ va “Matbuot tarqatuvchi” AKning hududiy filiallariga murojaat qiling!

“Marifat” gazetasiga 2020-yil uchun obuna davom etadi.

Bundan tashqari, o'tgan yilgi kirish imtihonidagi murakkab testlar yechimiga doir

SHARHLAR;

IZOHLAR;

O'QUV LUG'ATLARI

muntazam berib boriladi. Shu bilan birga,

o'qituvchi-murabbiylar uchun

ATTESTATSIIYA TESTLARIDAN

namunalar ham e'lon qilinadi.

Yakka tartibdagi obunachilar uchun nashr indeksi 149
Korxonalar va tashkilotlar uchun nashr indeksi 150

Manzil: 100000, Toshkent sh., Matbuotchilar 32-uy.
Tel.: (71) 233-50-55, faks: (71)233-99-15.

Bizni internetda ham kuzating!

www.marifat.uz [marifat.uz](https://www.facebook.com/marifat.uz) [marifatuz](https://www.instagram.com/marifatuz)

Nashrimizga obuna bo'lishni istaganlar uchun

“O'zbekiston pochta” AJ va “Matbuot tarqatuvchi” AKning hududiy filiallari telefon raqamlari havola etilmoqda.

“O'zbekiston pochta” AJning korxonalari telefon raqamlari

“Matbuot tarqatuvchi” AKning korxonalari telefon raqamlari

№	Hududiy filiallar	Telefon	№	Hududiy filiallar	Telefon
1	Toshkent shahri filiali	(71) 233-73-56	8	Xorazm filiali	(62) 228-51-71
2	Andijon filiali	(74) 223-26-24	9	Surxondaryo filiali	(95) 501-01-95
3	Qoraqalpog'iston filiali	(61) 222-14-43	10	Toshkent filiali	(71) 268-22-56
4	Qashqadaryo filiali	(75) 221-04-62	11	Samarqand filiali	(66) 229-49-27 229-51-16
5	Jizzax filiali	(90) 538-02-69	12	Farg'ona filiali	(73) 244-47-79
6	Namangan filiali	(69) 233-03-67	13	Sirdaryo filiali	(95) 510-01-94
7	Buxoro filiali	(65) 223-48-93	14	Navoiy filiali	(91) 335-66-62

№	Hududiy filiallar	Telefon	№	Hududiy filiallar	Telefon
1	Toshkent shahri	(71) 233-67-98	8	Xorazm viloyati	(62) 227-48-55
2	Andijon viloyati	(74) 223-82-13	9	Surxondaryo viloyati	(76) 221-91-18
3	Qoraqalpog'iston Respublikasi	(61) 222-88-63	10	Toshkent viloyati	(71) 199-76-66
4	Qashqadaryo viloyati	(75) 225-40-27	11	Samarqand viloyati	(66) 234-22-53
5	Jizzax viloyati	(72) 222-40-01	12	Farg'ona viloyati	(73) 244-50-77
6	Namangan viloyati	(69) 239-10-88	13	Sirdaryo viloyati	(67) 225-11-22 225-11-44
7	Buxoro viloyati	(65) 221-56-90	14	Navoiy viloyati	(36) 223-26-86

Yakka tartibdagi obunachilar uchun nashr indeksi: 149
Korxonalar va tashkilotlar uchun nashr indeksi: 150

Manzil: 100000, Toshkent sh., Matbuotchilar ko'chasi, 32-uy.
Tel.: (71) 233-50-55, faks: 233-99-15.

Bizni internetda ham kuzating!

www.marifat.uz

e-mail: info@marifat.uz

[/marifat.uz](https://www.facebook.com/marifat.uz)

[@marifatziyo](https://www.telegram.com/marifatziyo)

Marifat

TA'SIS ETUVCHILAR:

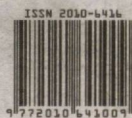
O'zbekiston Xalq ta'limi vazirligi,
O'zbekiston Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi,
O'zbekiston Ta'lim, fan va madaniyat xodimlari
kasaba uyushmasi Respublika kengashi.

Bosh muharrir: Husan NISHONOV

Gazeta O'zbekiston Matbuot va axborot agentligida
2006-yil 22-dekabrda 0067-raqam bilan ro'yxatga olingan.
Indeks: 149, 150, G-129, Tiraj 9243.
Hajmi 4 bosma taboq. Ofset usulida bosilgan,
qog'oz bichimi A-3. Bahosi sotuvda erkin narxda.

TELEFONLAR:

qabulxona — (71) 233-50-55;
kotiyyat — (71) 233-99-15;
reklama va marketing bo'limi —
(71) 233-42-92 (faks), (71) 236-54-17.

“Ma'rifat” dan
materiallarni ko'chirib
bosish tahririyat
ruxsati bilan amalga
oshirishni shart.

Tahririyatga kelgan
qo'lyozmalar taqiriz
qilinmaydi va muallifga
qaytarilmaydi.

MANZILIMIZ:

100083, Toshkent shahri,
Matbuotchilar ko'chasi, 32-uy.
Web-site: www.marifat.uz

Dizaynerlar: Malohat Toshova, Faxriddin Rahimov.
Navbatchi muharrir: Sohiba Mullayeva.
Navbatchi: Faxriddin Rahimov.

Gazeta haftaning chorshanba kuni chiqadi.

“Sharq” nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi bosmaxonasi.
Korxonalar manzili: Buyuk Turon ko'chasi, 41-uy.

O'zA yakuni — 23.00 Topshirildi — 23.35

1 2 3 4 5 6